

9.1.3.1 Schimmels in de tuin

Als gewassen lang vochtig blijven, bevordert dat de groei van schimmels📖. Houdt de bodem wat onkruidvrij voor voldoende ventilatie. Geef 's ochtends water, dan kunnen planten en bodem overdag drogen.

Knoflook bevat veel zwavel en is daardoor een goed schimmeldodend middel.

Knoflookthee 📖 is een milieuvriendelijk middel tegen diverse schimmels, zoals echte meeldauw en roestschimmel: snipper vijf knoflookballen in een liter kokend water. Laat 24 uur trekken en zeef. Verdun met drie liter water. Spuit deze thee dagelijks, gedurende vijf dagen over de plant (bij roestschimmel: enkele keren per dag tot de schimmel verdwijnt).

Schimmel zie je meestal als een witte, poederige uitslag.	Soort schimmel ☞
Witte wollige plekje op de bovenkant van het blad	Echte meeldauw
Bleekgele vlekken op het blad en wit poederig pluis eronder	Valse meeldauw
Bruinzwarte vlekken op blad en stengels, verkleuring op knollen en vruchten	Aardappelziekte (pythophtora, vooral bij aardappel en tomaat)
Omgevallen en dode kiemplantjes	Smeul
Verdorde grassprietten in het gazon die aan elkaar plakken, soms met rozerode draadachtige woekering	Rooddraad
Bruine plekken in het gazon met sneeuw wit pluis	Sneeuwschimmel
Oranje vlekjes op het blad	Roestschimmel (vooral bij stokroos)

Phytophthora 📖 zijn organismen die plantenziekten veroorzaken en op schimmels lijken. De Griekse naam betekent plantvernietiger. Deze pseudo-schimmels kunnen zelfs bossterfte veroorzaken. Phytophthora infestans kennen we vooral als aardappelziekte die ook tomaten fataal aantast. Infectie kan gebeuren als het gewas gedurende vier à acht uur nat blijft. Kort daarna kan de plantendoder op 4-5 dagen zijn desastreus werk doen. Daarom moet je tomaten buiten ook afdekken met een transparant dakje, en in de kas enkel water geven aan de voet, en ruim verluchten. Het organisme is een protist 📖, een eukaryoot die niet behoort tot het rijk der dieren, planten of schimmels.

♫ *Zijn beste vriend is ervandoor met zijn beste vrouw. Patrick Sébastien*

Valse meeldauw 📖 zit aan de onderkant van het blad. Je kan preventief sproeien met heermoes (📖 paardenstaarten). Heermoes bevat zo veel kiezel en pectinezuur dat de Romeinen het al gebruikten om pannen uit te schuren. Kiezel zorgt bij planten voor een sterke en stevige celwand, waardoor schimmels de planten moeilijker zullen infecteren. Laat 100 gram verse of 25 gram gedroogde paardenstaarten op een liter water gedurende 24 uur trekken. Het sopje zeven en 's morgens bij droog weer sproeien of nevelen.

Honingdauw 📖 is een nectar-achtige vloeistof die wordt afgescheiden door de schimmel moederkoorn en door blad- en schildluizen. Zij zuigen plantensappen maar het teveel aan suikers wordt in vloeibare vorm afgegeven.

Voor sommige insecten is honingdauw belangrijk voedsel. Sommige mieren beschermen de luis tegen vijanden als lieveheersbeestjes of brengen hen zelfs ondergronds om ze daar als vee te verzorgen. Ook wespen houden van honingdauw en laten de luis ongemoeid. Sommige bijensoorten leven ervan. 'Honingdauw-honing' is donker van kleur. 'Dennenhoning' bestaat voor een groot deel uit honingdauw.

In de tuin is honingdauw vervelend, omdat de kleverige laag onderliggende bladeren kan verstikken, en schimmels kan aantrekken.

Moederkoorn (📖 *Claviceps purpurea*) is een schimmel die aan LSD verwante stoffen (mycotoxine) bevat en vaak voor massapsychose zorgde. Voor een volwassen persoon kan vijf tot tien gram moederkoorn dodelijk zijn. De naam is afgeleid van het gebruik ervan door vroedvrouwen om weeën (of abortus) op gang te brengen. Het ergotamine dat er in zit is meer dan honderd jaar het enige medicijn geweest tegen migraine 📖, in kleine hoeveelheden natuurlijk. Sporen van de enkele millimeter grote paddenstoel nestelen zich in aren van

Figuur 76

Moederkoorn

rogge en tarwe en vormen purperen, veel langere, gekromde korrels, verhinderen de vorming van een graankorrel en kleuren donker. Het volgend jaar vormen ze op de grond opnieuw zwammen. Ook vliegen verspreiden de zoete stof.

De alkaloiden hopen zich op in het lichaam. In eerste instantie veroorzaken ze een branderig gevoel in handen en voeten, armen en benen (Antoniusvuur, 📖 heilig vuur). Bestrijding of remedie schijnt er niet te zijn.

Moederkoorn uit graan verwijderen

In zoutwater storten. Het moederkoorn blijft drijven en kan afgeschept worden, en het vochtige vlies van (in zoet water nagespoed) graan kan beter afgepeld worden.

Chondrostereum purpureum (ook paarse korstzwam of loodglansschimmel) infecteert normaal bomen, maar in 2023 ook een 61-jarige patiënt. Verontrustend, dat voor het eerst een plantenschimmel een mens besmet.

♪ *Niets doen is moeilijk. Je weet nooit wanneer je klaar bent.*